

Stichting Femmes for Freedom

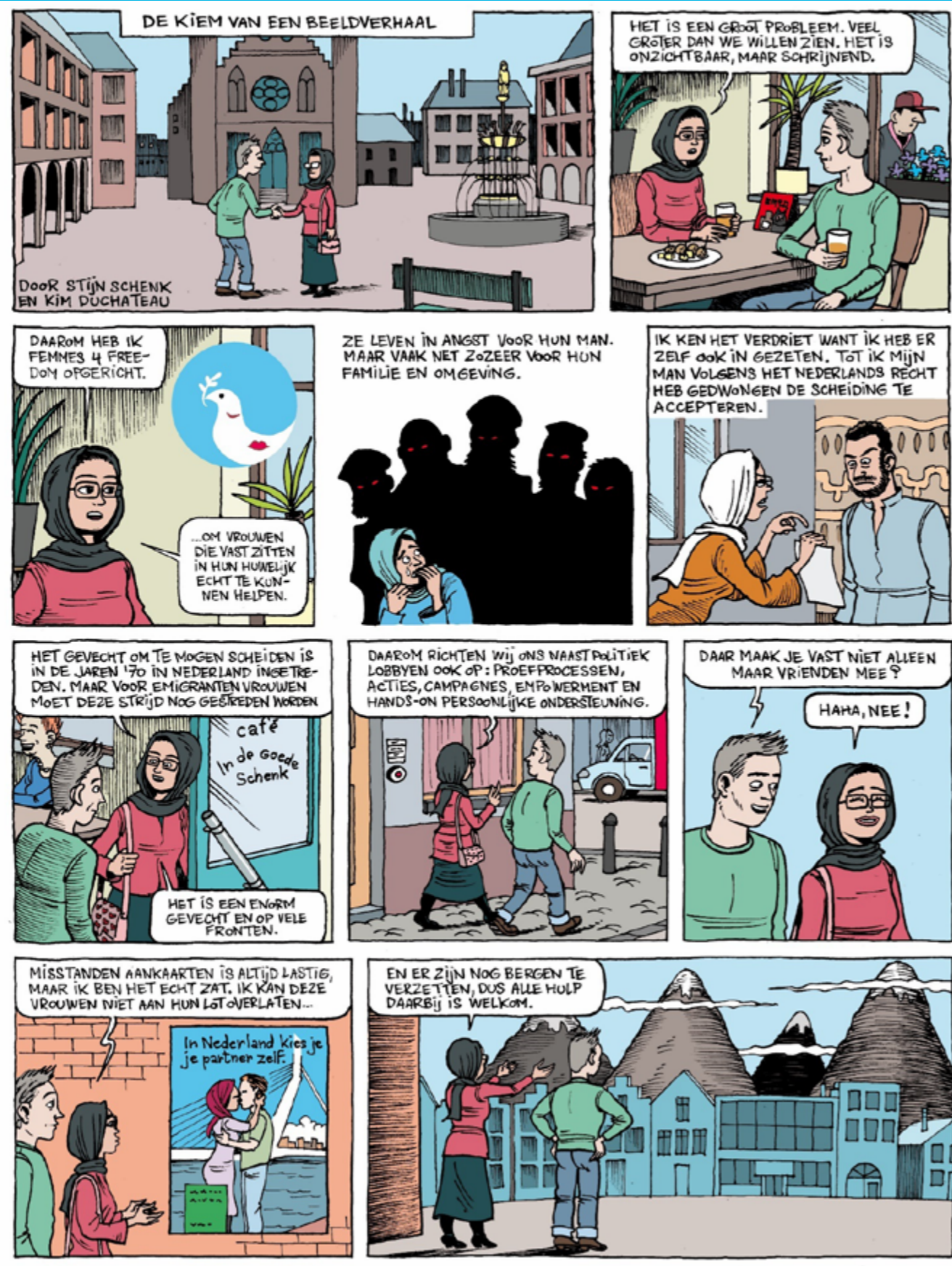
Defending Girls & Women's Rights

Jaarverslag 2020

Stichting Femmes for Freedom (FFF)
Jan van Nassastraat 102
2596 BW Den Haag
070-3626506

www.femmesforfreedom.com
info@femmesforfreedom.com

RSIN 851147823
KVK 54074681
IBAN NL71ABNA0504209744

Voorwoord

Het was een ander jaar dan anders. De COVID-19-pandemie zorgde ervoor dat de wereld veelal stil lag. De problemen waar Femmes for Freedom zich al 9 jaar voor inzet werden echter alleen maar erger. Het geweld tegen vrouwen explodeerde wereldwijd. Daarmee werd ons werk belangrijker dan ooit. We hebben ons daarom ook dit jaar weer extra hard ingezet om de mensenrechten van vrouwen te beschermen. We lanceerden 2 campagnes, publiceerden 12 nieuwe voorlichtingsmaterialen en handreikingen, breidden ons team uit en plukten de vruchten van onze politieke lobby met een nieuwe richtlijn tegen hymenreconstructies en de aanneming van de Wet Tegengaan Huwelijkse Gevangenschap door de Eerste Kamer. Dit is slechts een kleine greep uit onze activiteiten en prestaties van het afgelopen jaar.

Met dit jaarverslag hopen we meer inzicht te bieden in wat we het afgelopen jaar gedaan hebben, al voelt het alsnog of er niet genoeg ruimte is om alles wat belangrijk is uit te lichten.

Waar we hoe dan ook nooit recht aan kunnen doen in een verslag als dit, is het uitspreken van onze dank; aan alle organisaties die ons hebben geholpen met financiering, onze vrijwilligers, donateurs, sympathisanten, samenwerkingspartners, kortom, iedereen die ons afgelopen jaar in woord en daad heeft bijgestaan. We zijn ontzettend dankbaar voor jullie steun, die voor ons van onschatbare waarde is geweest!

Shirin Musa
Directeur Femmes for Freedom

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	4
Over Femmes for Freedom	5
Pijlers	5
Juridische helpdesk	5
Kenniscentrum	5
Onderhouden en voeden politieke en maatschappelijke lobby	3
Preventie en voorlichting	3
Zusterschap en empowerment	3
Internationale agendering, overleg en samenwerking	3
Organisatie	3
Impact	3
Jaaroverzicht	3
Januari	3
Februari - mei	3
Juni	3
Augustus	3
September	3
Oktober	3
November	3
December	3
Projecten	3
Juridische helpdesk	3
Proefprocessen	3
Campagnes	3
#idecide; Sexual rights are human rights	3
#Allinclusive	3
Kom in Actie	3
Discursief programma	3
Politieke en maatschappelijke lobby en agendering	3
Onderzoeken	3
Media	3
Tot slot	3

Over Femmes for Freedom

Femmes for Freedom wil de stem zijn van vrouwen en meisjes die niet door de overheid of reguliere hulpverlening gehoord worden. Wij zetten ons in voor het recht op zelfbeschikking voor alle vrouwen: het recht om hun eigen leven vorm te geven, vrij te zijn van dwang en geweld, om relaties aan te gaan en om hun seksualiteit te beleven op de manier die zij zelf willen.

Zelfbeschikking is een fundamenteel mensenrecht, maar helaas zijn er in Nederland nogal wat vrouwen en meisjes die dit recht nog niet kunnen uitoefenen, omdat zij gehinderd worden door hun patriarchale gemeenschappen of families. Een belangrijk onderdeel daarvan is het gebrek aan huwelijkse, financiële en seksuele gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de keuzevrijheid van meisjes en vrouwen.

Femmes for Freedom zet zich in tegen:

- Huwelijksdwang
- Kindhuwelijken
- Gedwongen achterlating
- Polygamie
- Huwelijkse gevangenschap: een vrouw tegen haar zin vasthouden in een huwelijk, omdat de man een religieuze scheiding weigert
- Verborgten vrouwen
- Gebreken in de vrouwenopvang
- Genitale verminking
- Eergerelateerd geweld
- Seksuele onvrijheid

Wij helpen vrouwen en meisjes die als gevolg hiervan in de problemen komen, zetten ons op deze onderwerpen in voor adequaat overheidsbeleid en zetten deze kwesties bij de gemeenschappen zelf, de (inter)nationale politiek en de hulpverlening op de agenda.

Pijlers

De expertise van Femmes for Freedom ligt in het signaleren van problemen in de praktijk en dat te vertalen naar effectieve wetgeving, beleid en hulpverlening die meisjes en vrouwen kan helpen en beschermen.

Wij werken met zes pijlers die richting geven aan de werkzaamheden van de organisatie en bijdragen aan de noodzakelijke veranderingen op het gebied van de emancipatie van vrouwen.

1. Juridische helpdesk

De laagdrempelige juridische helpdesk is het 'hart' van Femmes for Freedom: hier krijgen slachtoffers van huwelijkse onvrijheid juridische en eventuele verdere ondersteuning. We denken creatief en oplossingsgericht: waar reguliere hulpverlening en instanties in sommige gevallen tegen beleidsmaatregelen, protocollen en regels aanlopen, kan Femmes for Freedom het verschil maken. Vanwege de diepgaande kennis van de problemen op het gebied van huwelijkse gelijkheid voor vrouwen uit patriarchale gemeenschappen, verwijzen veel hulpverleningsinstanties vrouwen met gecompliceerde problemen door naar Femmes for Freedom.

We staan vrouwen ook bij in juridische zaken die niet in aanmerking komen voor gesubsidieerde rechtsbijstand: dit betreft vrouwen die vele jaren zijn achtergelaten in het land van herkomst, op eigen kracht zijn teruggekeerd en via Femmes for Freedom een verblijfsvergunning aanvragen. Ook bieden we advocaten inhoudelijk advies bij zaken die te maken hebben met huwelijkse gevangenschap.

2. Kenniscentrum

Een solide basis van statistieken is een waardevol instrument in de missie om vrouwen bij te kunnen staan en te kunnen helpen. In ons kenniscentrum registreren wij kennis van hulpzoekenden, migrantenorganisaties, advocaten, sociale rechercheurs, maatschappelijk werkers, wetenschappers, voormalige diplomaten, politici, professionals uit de geestelijke gezondheidszorg, religieuze gezagsdragers en anderen.

Het juridisch loket en het kenniscentrum maken onderdeel uit van een gerichte aanpak om een idee te krijgen van de aantallen vrouwen die te maken hebben met huwelijkse onvrijheid. Dat ligt in het verlengde van de ambitie die Femmes for Freedom heeft om niet alleen thema's te agenderen, maar daaromheen ook cijfers in kaart te brengen.

De voorbeelden van schendingen van de fundamentele mensenrechten die Femmes for Freedom krijgt, komen van vrouwen zelf.

Het kenniscentrum richt zich naast statistiek op:

- Het doen van autonoom onderzoek en het agenderen van nieuwe onderzoeksgebieden en methoden.
- Het vervullen van een wetenschappelijke waakhondfunctie; het corrigeren en onder de aandacht brengen van eventuele gebrekkige inhoud van bestaande onderzoeksrapporten.
- Het monitoren van regionale en nationale (wetenschappelijke) rapporten van onderzoeksinstituten en welzijnsorganisaties die raken aan de doelstellingen en doelgroepen van Femmes for Freedom.
- Het onderhouden van een academisch netwerk.
- Het verzorgen van publicaties voor relevante vakbladen.

3. Onderhouden en voeden politieke en maatschappelijke lobby

Als vrouwen te maken hebben gehad met huwelijkse onvrijheid, staat Femmes for Freedom klaar om met ze mee te gaan naar beleidsmakers en politici en ze te begeleiden, zodat zij zelf hun verhaal kunnen doen en voorstellen kunnen pitchen.

Dat geeft de vrouwen een gevoel van kracht – ‘Mijn verhaal doet ertoe, ik kan verandering teweegbrengen’ - en het zorgt ervoor dat politici de noodzaak voelen iets aan de problematiek te doen door wetgeving, beleid en hulpverlening te veranderen.

Naast het begeleiden en onder de aandacht brengen van (de verhalen van) slachtoffers, speelt FFF ook in op de actuele politieke ontwikkelingen. We houden in de gaten wat er speelt en lobbyen de ideeën van FFF bij de politiek om zo succesvolle, systematische verandering teweeg te brengen. Ook weten politici en kenniscentra FFF te vinden en raadplegen ze ons om input, zoals het geval was bij onze deelname aan het rondetafelgesprek in de Kamer over genitale verminking.

4. Preventie en voorlichting

Voorkomen is beter dan genezen. Femmes for Freedom zet zich in om te voorkomen dat vrouwen het slachtoffer worden van verschillende vormen van eerge relateerd geweld, zoals huwelijksdwang, gedwongen achterlating, genitale verminking of huwelijkse gevangenschap. Met onze activiteiten en voorlichtingsmaterialen willen we vrouwen en omstanders bewust maken van mogelijke signalen en handelingsperspectieven aanreiken om deze situaties op tijd te herkennen of eraan te ontsnappen. Daarbij richten we ons op de juiste zorgtoeleiding door inzichtelijk te maken welke organisaties er zijn om hierbij te helpen. Bovendien lichten we vrouwen en hun omgeving voor over hun rechten; over het mogen maken van eigen keuzes en het baas zijn over je eigen leven en lichaam. We richten ons op het bevorderen van de

zelfredzaamheid van alle meisjes en vrouwen. We reiken ze praktische handvatten aan en geven tips en tricks over onder andere seks en anticonceptie.

5. Zusterschap en empowerment

Het bevorderen van zowel solidariteit tussen vrouwen als individuele zelfstandigheid van vrouwen is voor ons van groot belang. We willen vrouwen in staat stellen om volledig over hun eigen leven te kunnen beschikken. Daarnaast vinden we het bevorderen van (financiële) zelfstandigheid van enorm belang: hoe onafhankelijker vrouwen zijn, hoe beter ze in staat zijn om hun rechten te verdedigen.

6. Internationale agendering, overleg en samenwerking

Nederland heeft internationaal altijd een voortrekkersrol gehad als het gaat om zelfbeschikking: zo is Nederland het eerste land ter wereld dat het homohuwelijk en euthanasie heeft

gelegaliseerd. Femmes for Freedom ziet die voortrekkersrol ook als het gaat om de juridische empowerment van migrantenvrouwen. Nederland is het eerste seculiere land dat nee zegt tegen huwelijkse gevangenschap en die nieuwe definitie in de wet heeft opgenomen.

Dat verdient een internationaal podium, te beginnen met Europa, om deze vorm van geweld tegen vrouwen te erkennen. Huwelijkse gevangenschap bestaat immers niet in een vacuüm: als haar land van herkomst grote waarde hecht aan het religieuze huwelijk, kan een vrouw die niet religieus gescheiden is daar beschuldigd worden van overspel en vervolgd worden – dit maakt het gevaarlijk om bijvoorbeeld familie te bezoeken.

Doc. 15193
08 December 2020

Finding solutions for marital captivity

Motion for a resolution
tabled by Ms Margreet De BOER and other members of the Assembly

This motion has not been discussed in the Assembly and commits only those who have signed it

Even though civil divorce is available in all Council of Europe member States, in many of them people may experience a situation in which they are not free to put an end to their marriage. This can be defined as “marital captivity”. As addressed in paragraph 3 of Parliamentary Assembly Resolution 2233 (2018), marital captivity is a form of forced marriage. The victims are predominantly women, which indicates that it is also a form of violence against women.

Often situations of marital captivity are related to religious marriages: certain (interpretations of) religions do not allow for divorce, or require the permission of the other (male) partner. However, marital captivity may take place in civil marriages as well, and may have causes besides religion: strong social stigma, financial issues, emotional pressure, fear and dependency in terms of residence permits can all be impediments to divorce. Several researches in, among others, the Netherlands and the United Kingdom, indicate that there is a large variety of situations of marital captivity, and that it can have severe detrimental consequences for the trapped spouse. It can be assumed that marital captivity takes place in other member States as well.

Marital captivity is an infringement on the trapped spouse’s personal autonomy, a basic principle of human rights law. Additionally, the fear, stress and social consequences caused by marital captivity can lead to violations of the trapped spouse’s rights to freedom of movement, right to health and right to marriage as codified in the European Convention on Human Rights and in the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights. Additionally, marital captivity is a form of forced marriage and violence against women.

The Assembly should therefore make an inventory of the situations that can lead to marital captivity in its various member States, and come up with clear recommendations as to how to effectively address these.

Signed (see overleaf)

Voor internationale agendering, samenwerking en overleg is Femmes for Freedom daarom actief lid van het Netwerk VN-Vrouwenverdrag, Wo=men en Girls Not Brides. Met ingang van 1 oktober 2019 wordt de Europese agendering van huwelijksdwang en huwelijksgevangenschap gesteund door het ministerie van Buitenlandse Zaken; hier zijn we 1 januari 2020 mee van start gegaan.

We zijn in 2020 begonnen met een effectieve Europese lobby om huwelijksgevangenschap op Europees niveau en in andere Europese landen te agenderen. In december werd, naar aanleiding van deze agendering, de motie van Eerste Kamerlid Margreet de Boer geagendeerd bij de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa. In de motie werd de Assemblee verzocht om een onderzoek te doen naar de oorzaken van huwelijksgevangenschap in Europa en aanbevelingen te ontwikkelen om deze oorzaken aan te pakken.

Organisatie

Femmes for Freedom staat onder toezicht van een vrijwillig driekoppig bestuur. We hebben een klein werkapparaat, bestaande uit 1 stagiaire en 3 betaalde medewerkers voor 2,6 FTE. Daarnaast zijn er 30 actieve vrijwilligers, van wie een deel

meedenkt in de focusgroepen van vrouwen uit de doelgroep. Wij nemen hun perspectief mee in iedere activiteit die we ontwikkelen. De stichting beschikt over een ANBI-status.

Impact

Mensenrechten van vrouwen bevechten is in de geschiedenis en heden ten dage nooit zonder weerstand gegaan. Maar onze grassroots-maniër van werken heeft effect. Met de juridische blik, praktische kennis, onbevreesde houding, lobby-kwaliteiten en breed gesteunde opiniestukken, weten we het verschil te maken voor vrouwen en meisjes.

De grootste kracht van Femmes for Freedom is het maatschappelijk en politiek agenderen van problemen rondom huwelijksgevangenschap en het bevorderen van gendergelijkheid in de migranten- en vluchtelingengemeenschappen. Dankzij onze inspanningen zijn wetten gewijzigd, nieuwe wetten aangenomen

en is er beleid ontwikkeld. Deze verbeteringen in wet en beleid helpen duizenden vrouwen nu, maar ook in de toekomst. De impact van ons werk blijft, dankzij onze focus op systematische, duurzame verandering, ook in de toekomst voortbestaan. Naast onze sterke politieke en maatschappelijke lobby bewandelen we ook de juridische weg om de discriminatie van en geweld tegen vrouwen tegen te gaan. Zo helpen we vrouwen die te maken krijgen met complexe vormen van geweld en voeren we proefprocessen tegen predikers van geweld tegen vrouwen. De impact van ons werk werd aan het eind van het jaar ook erkend in een Kamer motie, ingediend door René Peters, waarin hij het werk van FFF belicht en prijst en de regering verzoekt om een duurzame samenwerking met ons aan te gaan.

32 824

Integratiebeleid

Nr. 311

MOTIE VAN HET LID PETERS

Voorgesteld tijdens het Wetgevingsoverleg van 12 november 2020

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat Femmes For Freedom zich inzet voor het zelfbeschikkingsrecht en de algehele emancipatie van meisjes en vrouwen met een biculturele achtergrond;

overwegende dat zij bij uitstek hun persoonlijke verantwoordelijkheid nemen en anderen aansporen dat ook te doen;

constaterende dat het voortbestaan van deze stichting vanwege haar bijdrage aan de emancipatie van meisjes en vrouwen met een biculturele achtergrond zéér belangrijk is;

verzoekt de regering, in gesprek te gaan met Femmes for Freedom en te onderzoeken welke duurzame rol de stichting kan spelen binnen het brede thema van zelfbeschikking, en daar afspraken over te maken;

verzoekt de regering, tevens de Kamer over de voortgang van deze gesprekken in kennis te stellen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Peters

Jaaroverzicht

We hebben ons ook dit jaar weer hard ingezet voor onze doelgroep. Dit zijn onze belangrijkste prestaties van 2020.

Januari

- Er werden belangrijke **Kamervragen** gesteld door Jasper van Dijk en Michiel van Nispen (SP) over verborgen vrouwen naar aanleiding van de column van Folkert Jensma waarin hij zich lovend uitliet over het werk van FFF en onze campagne 'Ontsnap uit je huis'.
- FFF deed **aangifte** tegen de Al Fitrah Moskee wegens de schending van de rechten van meisjes en vrouwen middels het aanbevelen van VGV en het sluiten van polygame huwelijken en religieuze huwelijken zonder burgerlijk huwelijk. Dit proces werd gerealiseerd door middel van crowdfunding.

Februari - mei

- De lockdown in verband met de COVID-19 pandemie heeft ons werk in de periode februari - mei beïnvloedt. Echter hebben we ons snel aangepast aan de nieuwe omstandigheden en vanuit huis doorgewerkt.
- In februari hebben we deelgenomen aan het rondetafelgesprek over vrouwelijke genitale verminking in de Tweede Kamer. Dit gesprek werd gehouden naar aanleiding van de lobby van FFF in 2019.
- FFF werd genomineerd door Jeroen van Wijngaarden, VVD-Kamerlid, voor de ProminentenPrijs van de Nationale Vrijwilligersprijs. We ontvingen een eervolle vermelding van de expertcommissie.

Juni

- Er werd **uitspraak** gedaan over de zaak tegen de As Soennah Moskee van FFF. We deden in 2018 aangifte tegen de moskee wegens hun aanbevelen van VGV. De verdachte werd veroordeeld tot een werkstraf van 80 uur.

Augustus

- We publiceerde een **opiniestuk** over verborgen vrouwen in het Parool waarin we de noodzaak van een wet huwelijkse uitbuiting bepleiten. Dit opiniestuk leidde tot een motie waarin de regering verzocht werd uit te zoeken hoe huwelijkse uitbuiting tegen kan worden gegaan. De motie werd ingediend door van Wijngaarden en van Dijk.

September

- We lanceerden het **Trouwboekje** waarmee we seksuele voorlichting inclusief maakte. Het Trouwboekje beantwoordt de vragen van vrouwen en meisjes met een migratieachtergrond over onder andere relaties, trouwen, maagdelijkheid en seks.
- We publiceerden een **opiniestuk** in de Trouw getiteld 'Geen integratie maar emancipatie'. In het stuk adresseren we het discriminerende overheidsbeleid naar nakomelingen van migranten en hoe het eindeloze integratieproces van vrouwen met een migratieachtergrond hun emancipatie achtergesteld.

Oktober

- Naar aanleiding van onze oproep aan minister Hugo de Jonge werden een **nieuw standpunt en nieuwe richtlijn** ontwikkeld door de NVOG (Nederlandse Vereniging voor Obstetrie & Gynaecologie) met betrekking tot hymenreconstructies. Met de nieuwe richtlijn werd vastgesteld dat er in principe geen hymenreconstructies worden uitgevoerd in Nederland en dat vrouwen bij aanvraag van een dergelijke operatie goed worden voorgelicht.
- We lanceerden de campagne **#allinclusive**, waarmee we onze drie eisen voor de begrotingsonderhandelingen aan het licht brachten. Met de campagne pleiten we voor de vergoeding van hersteloperaties van slachtoffers van VGV, meer geld voor de emancipatie van alle Nederlandse vrouwen en de strafbaarstelling van huwelijkse slavernij en uitbuiting.
- We lanceerden **'Kom in actie!'** waarmee we voorlichting gaven over hoe iedereen succesvol in actie kan komen en effectief campagne kan voeren. We deelden hiermee onze kennis en ervaring over en met actievoeren zodat iedereen zich in kan zetten voor problemen die hen aan het hart gaan.
- We namen deel aan een rondetafelgesprek over de initiatiefnota van Bente Becker over integratie. FFF heeft nauw samengewerkt met Becker aan de opstelling van deze nota.

November

De Vaste Kamercommissie Justitie en Veiligheid besprak het **Wetsvoorstel Tegengaan Huwelijkse Gevangenschap**; een wetsvoorstel om het makkelijker te maken voor vrouwen om religieus te scheiden. Het wetsvoorstel werd aangenomen.

December

- Eerste Kamerlid Margreet de Boer agendeerde een **motie** bij de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa. Met de motie wordt huwelijkse gevangenschap op Europees niveau geagendeerd.
- Er kwam **Kamerbrede steun** op de hersteloperatie na VGV vrij te stellen van eigen bijdrage vanaf 2021.
- Jeroen van Wijngaarden (VVD) en Jasper van Dijk (SP) diende een **motie** in bij de Tweede Kamer waarin zij de regering verzoeken te onderzoeken op welke manier de strafbaarstelling van huwelijkse uitbuiting in de wet geregeld kan worden.
- René Peters (CDA) diende een **motie** in bij de Tweede Kamer over het belang van ons werk en verzocht de regering om in gesprek te gaan met FFF over de duurzame voortzetting van ons werk. De motie werd, met uitzondering van de SGP, door alle partijen gesteund.

"Dit is een bijzonder voorbeeld van passie en kracht, waarin vrijwilligers een lastig onderwerp aan de kaak stellen. Deze kleine groep vrijwilligers komen dapper en volhardend op voor de situatie van vrouwen, tegen de orthodoxe normen van hun gemeenschap in. Hierbij zijn zowel de empowerment van de vrouwen als ook de politieke en juridische lobby effectief."

- Expertcommissie Nationale Vrijwilligersprijs

Projecten

Femmes for Freedom zet haar kennis, expertise en ervaring in om de doelgroep te helpen en verandering teweeg te brengen. Dit doen we door middel van een unieke combinatie van projecten waarbij we individuen helpen en de doelgroep voorlichten, maar ook (inter)nationale politieke- en beleidsverandering teweeg brengen.

Juridische helpdesk

De juridische helpdesk is het hart van FFF. Vrouwen en meisjes die de weg naar de hulpverlening niet kennen, kloppen bij FFF aan. Ook wordt FFF door hulpverleners benaderd. De meeste hulpvragen kunnen eenvoudig beantwoord worden. Sommige casussen nemen veel tijd in beslag. Dit zijn de volgende zaken:

- Zaken waar weinig of nooit eerder over geprocedeerd is: zoals bijvoorbeeld de bevoegdheid van de rechter in complexe transnationale huwelijkse gevangenschap zaken. Advocaten die op basis van toevoeging werken, kunnen alleen 10 uur declareren bij de Raad voor de Rechtsbijstand. Derhalve doen advocaten regelmatig een intensief beroep op de ondersteuning van FFF.
- Vragen over polygamie.
- Vrouwen die in de jaren tachtig gedwongen zijn achtergelaten in Marokko en die nu naar Nederland zijn gekomen en geen legale verblijfsstatus hebben en derhalve geen beroep kunnen doen op de reguliere hulpverlening en toevoeging van de Rechtsbijstand.
- De internet huwelijken die tot gedwongen isolement leiden.
- De toegankelijkheid van de vrouwenopvang.

Deze complexe zaken nemen veel tijd in beslag en worden door de directeur en een vrijwillige jurist gedaan. De werkzaamheden houden het volgende in: de intake, research, begeleiding bij de instanties en het opstellen van stukken voor instanties en advocaten, alsmede de monitoring van de zaak en nazorg zijn de taken van de directeur en de jurist.

In 2020 heeft FFF in 33 complexe zaken geadviseerd en bijgestaan. Deze zaken hadden voornamelijk betrekking tot gedwongen isolement, huwelijkse gevangenschap, polygamie en gedwongen achterlating. Zo hebben we bijvoorbeeld vrouwen bijgestaan die in de jaren 80 gedwongen zijn achtergelaten en nu weer terug zijn in Nederland. Deze vrouwen hebben geen verblijfsstatus en kunnen daardoor geen beroep doen op juridische bijstand, wat de zaken complex maakt. De expertise van Femmes for Freedom helpt hierbij.

Proefprocessen

FFF zet zich in tegen alle vormen van onvrijheid, ongelijkheid, onveiligheid en geweld tegen vrouwen. We zijn voor godsdienstvrijheid en vrijheid van meningsuiting, maar dit betekent niet dat religieuze instellingen in naam van het geloof geweld tegen vrouwen mogen propageren en plegen. Derhalve deden we in 2020 aangifte tegen de AlFitrah Moskee en haar bestuurders wegens: (1) het aanbevelen van vrouwelijke genitale verminking, (2) het sluiten van polygame huwelijken, (3) het sluiten van religieuze huwelijken zonder burgerlijke huwelijken. De politie doet nog steeds onderzoek. Ook hebben we bij de gemeente Utrecht een handhavingsverzoek ingediend. De gemeente Utrecht wil geen handhavingsmaatregelen nemen omdat zij de uitingen van de Moskee onder de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van onderwijs vinden. Derhalve is FFF in bezwaar gegaan.

Er werd uitspraak gedaan over de zaak tegen de prediker van de As Soannah Moskee wegens het aanbevelen van vrouwelijke genitale verminking. We deden in 2018 een handhavingsverzoek aan de gemeente Den Haag. Dit verzoek werd in 2019 afgewezen. FFF is toen in bezwaar gegaan, maar ook het bezwaar werd afgewezen met als reden dat de gemeente niet

kan handhaven wegens de vrijheid van godsdienst. Derhalve zijn we in beroep gegaan bij de rechtbank. De rechter oordeelde dat "in dit geval het recht op vrijheid van (godsdienst en) meningsuiting niet kan opwegen tegen het recht van vrouwen op bescherming tegen geweld en discriminatie". De prediker werd veroordeeld tot een werkstraf van 80 uur.

Bovendien hebben we gewerkt aan een proefproces met betrekking tot een huwelijkse gevangenschapzaak. De partners zijn gehuwd in Pakistan en het huwelijk was erkend in Nederland. De partners zijn voor de Nederlandse wet gescheiden, maar deze scheiding werd niet erkend door Pakistan. De man wil niet meewerken aan de ontbinding van het islamitisch Pakistaanse huwelijk. Hij woonde in Pakistan en is daar een tweede huwelijk aangegaan. Inmiddels is hij met zijn tweede vrouw naar Australië geëmigreerd. Hij weigert nog steeds het islamitische huwelijk met zijn Nederlandse vrouw te ontbinden. FFF heeft de vrouw begeleid in het proces en research gedaan inzake de bevoegdheid van de Nederlandse rechter. Voor het eerst is een zaak zoals deze voorgelegd aan de rechter. We hopen op een gunstige uitspraak.

Campagnes

#idecide; Sexual rights are human rights.

Seks zonder huwelijk? Seks met iemand met een ander geloof? Seks met iemand van hetzelfde geslacht? In Nederland vinden we dat meestal heel gewoon. Tenminste, zolang je behoort tot de juiste groep. maar voor vrouwen in veel migrantengemeenschappen lijken andere regels te gelden. Kunnen we het ons voorstellen dat een vrouw met een islamitische achtergrond behoefte heeft aan seks, zonder dat ze daarvoor eerst hoeft te trouwen? Seks is een lichamelijke, emotionele en menselijke behoefte. Het is een mensenrecht; een recht dat wij met de campagne 'I decide, sexual rights are human rights' luidkeels opeisen.

Activiteiten

In het kader van de campagne #idecide, die in 2019 werd gelanceerd, brachten we het **Trouwboekje** uit. Het Trouwboekje is een hoognodige aanvulling op de standaard seksuele voorlichting, waarin inclusiviteit nog vaak ontbreekt. In het Trouwboekje beantwoorden we de vragen van vrouwen en meisjes met een migratieachtergrond over alles wat met seks te maken heeft, zoals het maagdenvlies, anticonceptie en keuzevrijheid. Het Trouwboekje kreeg een **lovede recensie** in het NRC en werd positief ontvangen door de medisch seksuologen van het LUMC en Haga Ziekenhuis.

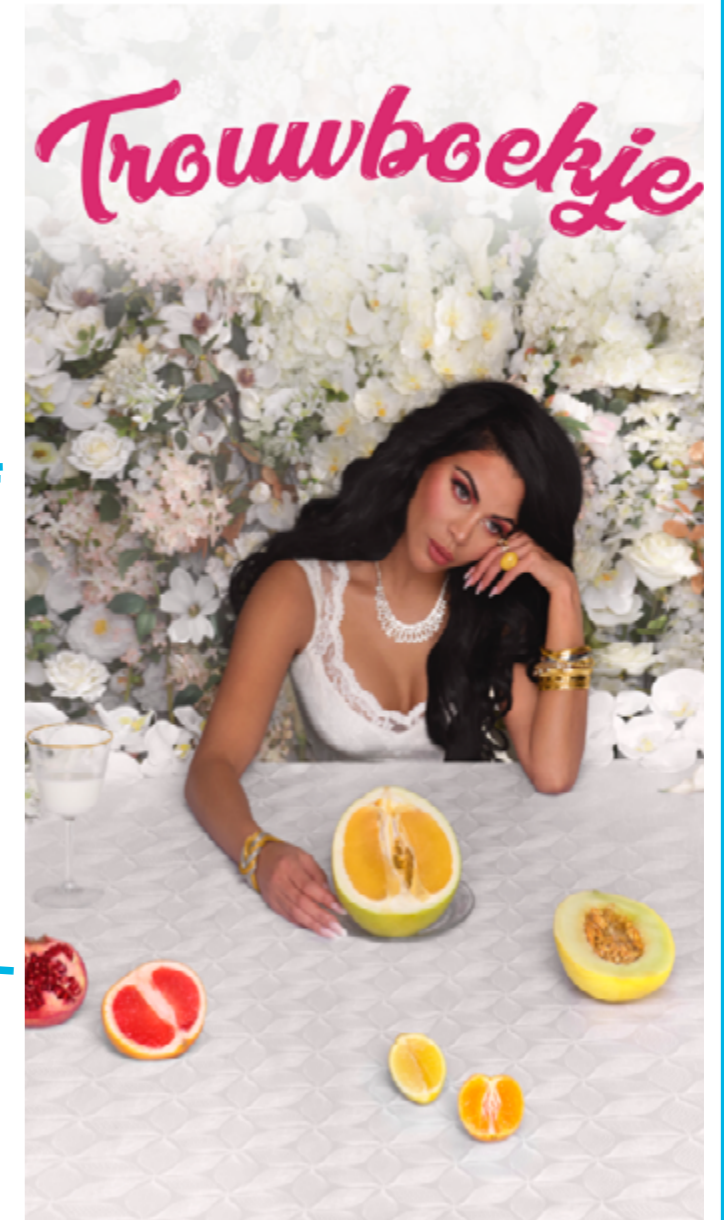
"Het revolutionairste van het boekje zit 'm in het taalgebruik. In de inleiding staat dat 'je dit boekje waarschijnlijk in handen hebt omdat je binnenkort gaat trouwen of net getrouwd bent'. In de teksten wordt echter consequent het woord partner gebruikt in plaats van man of echtgenoot"

- recensie over het Trouwboekje in het NRC.

Naast het Trouwboekje lanceerden we ook een mannenkaart: **'Happy wife, happy life'**. De mannenkaart is een checklist voor mannen met do's en don'ts over hoe ze met een vrouw om moeten gaan. De kaart richt zich op gelijkheid, keuzevrijheid, respect en vertrouwen.

Er zijn verschillende infographics ontwikkeld in het kader van seksuele vrijheid en gezondheid. De infographics lieten zien dat meisjes en vrouwen met een migratieachtergrond vaker een abortus ondergaan, minder anticonceptie gebruiken, vaker een soa hebben en korter leven ten opzichte van vrouwen zonder migratieachtergrond.

De campagne #idecide, sexual rights are human rights valt onder de pijler 'preventie & voorlichting'.

#Allinclusive

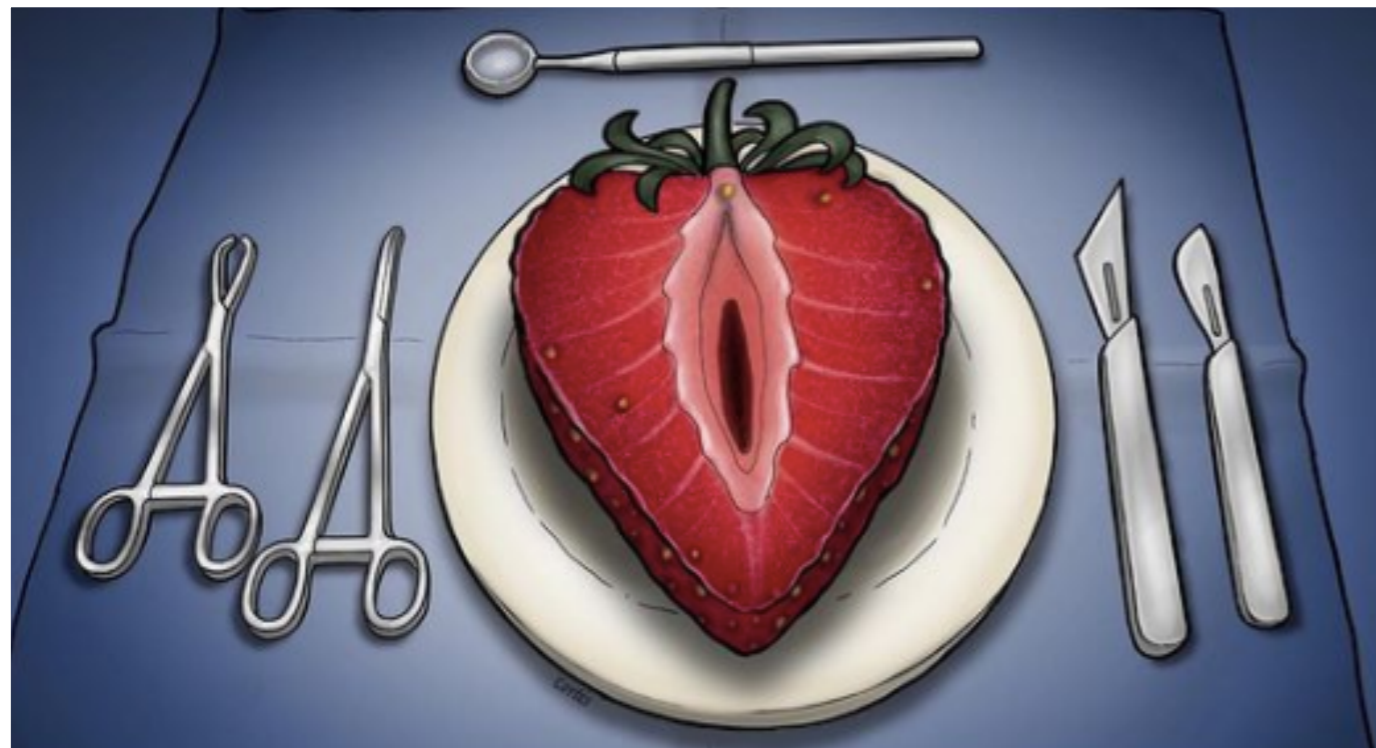
Met #AllInclusive benadrukten we het belang van onvoorwaardelijke, brede en structurele politieke steun voor de emancipatie van vrouwen met een migratieachtergrond en hun dochters. We richtten ons hierbij op drie eisen voor de begrotingsonderhandelingen:

- 1 Vergoed de hersteloperaties voor slachtoffers van VGV en stel het vrij van de eigen bijdrage;
- 2 Neem de zelfbeschikking en emancipatie van alle vrouwen in Nederland serieus en voorzie het van gericht beleid en budget;
- 3 Stel huwelijkse slavernij en uitbuiting van vrouwen strafbaar door het op te nemen in het wetsartikel dat betrekking heeft op mensenhandel.

De campagne en onze standpunten werden in een opiniestuk van Marieke Hoogwout, Guido Deuzeman en Keklik Yucel geprezen en gesteund. Bovendien werd de petitie ondertekend en gepromoot door bekende Nederlanders, zoals Claudia de Breij.

Activiteiten

In het kader van de campagne lanceerden we een **petitie** voor de eisen voor de begrotingsonderhandelingen. De petitie werd 931 keer ondertekend.

Claudia de Breij @claudiadebreij · Oct 6, 2020

De daad bij het woord! Ben je tegen meisjesbesnijdenis, tegen huwelijksdwang en voor vrouwenrechten? Teken.

[#WomensRightsAreHumanRights](#)

FFF heeft politieke en maatschappelijke aandacht gevraagd voor de maagdenvlieshersteloperaties-en controles bij Hugo de Jonge (minister van VWS). Het narratief van FFF dat dit geweld tegen en discriminatie van vrouwen is, is zowel door de minister als de Kamer overgenomen. Er zijn Kamervragen over gesteld en de minister heeft de NVOG gevraagd een richtlijn te ontwikkelen over hoe medische professionals met deze vraagstukken moeten omgaan. Dit is ook gebeurd; de NVOG heeft een richtlijn ontwikkeld en nam het standpunt in dat hymenreconstructies in principe niet worden uitgevoerd in Nederland. Bovendien is er door van Dijk en Wijngaarden een motie ingediend waarin een wettelijk verbod op hymenreconstructies wordt gevraagd.

De campagne #allinclusive valt onder de pijler 'onderhouden en voeden politieke en maatschappelijke lobby'.

Kom in Actie

De campagne 'Kom in actie!' is een handreiking aan alle meisjes en vrouwen die in actie willen komen voor hun eigen emancipatie. We geven ze informatie en tips geven over hoe ze dit kunnen doen. We vinden het van groot belang om onze ervaringen van de afgelopen 9 jaar te delen; om elkaar te helpen waar we kunnen en om samen op te komen voor onze rechten.

Activiteiten

In het kader van de campagne 'Kom in actie' publiceerden we een folder met tips en tricks voor campagnevoering, het onder de aandacht brengen van je actie bij de media, het gebruik van sociale media, etcetera.

De campagne 'Kom in actie' valt onder de pijler 'preventie en voorlichting'.

Kom in actie!

Discursief programma

Wegens de COVID-19-pandemie heeft ons discursief programma gedurende 2020 grotendeels stilgelegen. Door de maatregelen die gedurende 2020 van kracht waren zijn de meeste geplande lezingen afgezegd en zijn er geen gastlessen, workshops of trainingen gegeven. Echter gingen de digitale Vrijheidscolleges wel door, waar Shirin in oktober sprak over de strijd voor gelijke rechten voor vrouwen.

Politieke en maatschappelijke lobby en agendering

We hebben in 2020 een succesvolle lobby gevoerd tegen maagdenvlieshersteloperaties. We voerde campagne en deden een oproep aan minister Hugo de Jonge (VWS) om een einde te maken aan deze operaties. De operaties zijn een duidelijke vorm van genderdiscriminatie en winstbejag ten koste van een kwetsbare groep, zoals ook de WHO beaamt. Deze lobby heeft geresulteerd in een nieuwe richtlijn en nieuw standpunt van de NVOG. De NVOG besloot in principe geen hersteloperaties meer uit te voeren. Vrouwen die een hersteloperatie verzoeken worden nu goed voorgelicht over vaginale anatomie en hoe je een maagdenvlies kan faken.

'Een hymenreconstructie wordt in de regel in ons land niet uitgevoerd. Indien een vrouw toch een hersteloperatie verzoekt, krijgt zij met deze richtlijn duidelijke voorlichting over de anatomie van de vagina en tips en tricks hoe zij een maagdenvlies kan faken'.

Bovendien werd er een motie ingediend om hymenreconstructies te verbieden, naar aanleiding van een opiniestuk van FFF.

FFF heeft intensief gelobbyd voor het tegengaan van genitale verminking. Dit heeft geleid tot meer aandacht rondom genitale verminking op Schiphol rondom de zomervakantie om potentiële slachtoffers en daders te bereiken. Bovendien is de hersteloperatie voor slachtoffers van genitale verminking nu opgenomen in de basisverzekering.

Onze lobby met betrekking tot huwelijkse gevangenschap heeft

geleid tot de 'Wet huwelijkse gevangenschap'. Met de invoering van deze wet is het een stuk makkelijker voor vrouwen in een religieus huwelijk om religieus te scheiden. Het is een grote doorbraak voor de duizenden vrouwen die, ook in Nederland, gevangen zitten in een huwelijk dat zij niet willen. Nederland is het eerste land ter wereld dat haar vrouwen verdedigt tegen huwelijkse gevangenschap middels wetgeving, beleid en hulpverlening. Met de nieuwe wet, en de andere maatregelen die door FFF's lobby eerder zijn doorgevoerd, schrijven we wereldgeschiedenis. Bovendien gaat de regering, op verzoek van de Kamer, uitzoeken of huwelijkse uitbuiting en gedwongen isolement strafbaar gesteld moeten worden.

We hebben succesvol gelobbyd en actie gevoerd voor de opname van een hersteloperatie na VGV in de zorgverzekering. Deze hersteloperatie is vanaf 2021 vrijgesteld van eigen bijdrage. Hiermee wordt het voor slachtoffers van VGV makkelijker om de verminking ongedaan te maken en hun normale leven terug te krijgen. Er kwam Kamerbrede steun voor het wetsvoorstel.

We hebben huwelijkse gevangenschap op de Europese agenda gezet. In samenwerking met Margreet de Boer is een motie ingediend bij de Raad van Europa over huwelijkse gevangenschap. In de motie wordt de Parlementaire Assemblee gevraagd een Rapporteur aan te stellen om onderzoek te doen naar huwelijkse gevangenschap en aanbevelingen op te stellen over de juiste maatregelen om het probleem te adresseren.

Onderzoeken

Naar aanleiding van de lobby en eerdere agendering van FFF deed de gemeente Rotterdam onderzoek naar de aanwezigheid van verborgen vrouwen in de gemeente. FFF begeleidde dit onderzoek in samenwerking met Marco Pastors. De gemeente wilde met dit onderzoek achterhalen hoeveel verborgen vrouwen er in Rotterdam wonen en hoe zij het best geholpen kunnen worden.

Dank voor jullie inzet en steun.

Samen hebben we de rechtspositie van vrouwen verbeterd!

Khadija Arib
Myrthe Hilkens
Marith Volp
PvdA

Michiel van Nispen
Jan de Wit
Nine Kooiman
SP

Kathelijne Buitenweg
GROEN LINKS

Jeroen van Wijngaarden
Cora van Nieuwenhuizen
Foort van Oosten
VVD

Madeleine van Toorenburg
Mirjam Sterk
Peter Oskam
CDA

Gerard Schouw
Vera Bergkamp
Magda Berndsden
D66

Femmes For Freedom

Femmes for Freedom .com

Media

Femmes for Freedom verscheen dit jaar 39 keer in de media. Onze campagnes, publicaties en opiniestukken werden onder andere aan het licht gebracht in:

- Algemeen Dagblad (6)
- The Post Online (3)
- RTLNieuws (3)
- NPO Radio 1 (2)
- NRC (2)
- Trouw (2)
- Het Parool (1)
- Opzij (1)
- Elsevier (1)
- Volkskrant (1)
- WNL (1)
- Telegraaf (1)
- NOS (1)
- Joop (1)

Ook lokale media, zoals RTV Rijnmond (3 keer) en het Noordhollands Dagblad (2 keer) en blogs als GeenStijl (5 keer) besteedden aandacht aan FFF.

Bekijk een uitgebreid media-overzicht op <https://www.femmesforfreedom.com/media/>.

het hoogste woord

menshandel Vrouwen vaak machteloos bij opsluiting door echtgenoot

Stop huwelijkse uitbuiting

Indien de intelligente lockdown zaten velen van ons thuis opgesloten, voor 'verborgen vrouwen' geldt dit altijd, stelt Shirin Musa. Er is een wet nodig om dit onrecht te bestrijden.

menshandel Vrouwen vaak machteloos bij opsluiting door echtgenoot

Indien de intelligente lockdown zaten velen van ons thuis opgesloten, voor 'verborgen vrouwen' geldt dit altijd, stelt Shirin Musa. Er is een wet nodig om dit onrecht te bestrijden.

Over seks

OVER SEKS Milou van Rossum voegt het woord bij de daad. Deze week een trouwboekje voor moslims

Illustratie Merel Corduwener

Trouwboekje, seksboekje

Volg je het en er niet per se uit, de mogelijk ogenschijnlijk brede op de cover van *Trouwboekje, een voorleesboekje voor jonge vrouwen* wordt verspreid onder jonge moslims. Het boekje is een combinatie van een trouwboekje en een seksboekje. Het is bedoeld voor vrouwen die getrouwd zijn of willen worden. Het boekje is geschreven door Milou van Rossum, een Nederlandse journaliste en schrijfster. Het boekje is bedoeld voor vrouwen die getrouwd zijn of willen worden. Het is een combinatie van een trouwboekje en een seksboekje. Het is bedoeld voor vrouwen die getrouwd zijn of willen worden.

OPZIJ

TOP100 meest invloedrijke vrouwen

Dit jaar breiden we ons team uit met twee nieuwe medewerkers, Fatma en Eefke, en een stagiaire, Ana. Ons team zit zich met veel passie, ambitie en overtuiging in voor de emancipatie van alle vrouwen in Nederland!

Gedwongen isolatie en mishandeling treffen ook de meisjes die hier geboren en getogen zijn

BRENDA STOTER BOSCOLO

Pak slavernij binnen het huwelijk aan

Wie denkt dat slavernij alleen in andere landen voorkomt, heeft het mis. Ook hier zijn 'verborgen vrouwen'; vrouwen die door hun partner of (schoon)familie worden mishandeld, opgesloten en als huisslaaf behandeld. De Rotterdamse Shirin Musa van Femmes for Freedom pleit daarom in *Het Parool* voor een nieuwe wet, een strijd die we zouden moeten steunen.

Nou kan ik het moeilijk óneens zijn met de oproep van Shirin, iemand die ik hoog heb zitten. Maar ik ken geen verborgen vrouwen, ik zie ze niet. Dus het is moeilijk voor te stellen dat ze er zijn. Maar dat is het nou juist. Je ziet ze niet, maar ze zijn er wel. Uit een steekproef van de gemeente Rotterdam blijkt dat 20 procent van de huwelijksmigranten in een gedwongen lockdown leeft. Het gebeurt ook gewoon in onze stad. Kijk maar naar een bekende zaak uit 2015. De Pakistaanse Yasmeen, een huwelijksmigrant, werd direct na haar aankomst in Nederland door haar man en schoonfamilie opgesloten, uitgehongerd en ernstig mishandeld. Ze leidde het leven van een huisslaaf. Huiselijk geweld tegen vrouwen is wereldwijd toegenomen sinds de coronalockdown. In Nederland kunnen slachtoffers met de code 'maskerij' hulp vragen bij optietie.

Rotterdamers moeten zich uitspreken voor een nieuwe wet

Rotterdamers moeten zich uitspreken voor een nieuwe wet. Het is belangrijk dat we ons laten horen. We moeten laten weten dat we het niet eens zijn met de oproep van Shirin. We moeten laten weten dat we het wel eens zijn met de oproep van Shirin. We moeten laten weten dat we het niet eens zijn met de oproep van Shirin. We moeten laten weten dat we het wel eens zijn met de oproep van Shirin.

Normaal gesproken krijgt Fem Freedom altijd wel een paar telef Maar de afgelopen maanden bleef aanjagend stil. Een slecht teken, rin, want dit betekent dat de ver vrouwen geen mogelijkheid za Ze worden permanent gegijzel vaak niet eens het vuilnis buit dens de coronacrisis waren ze gen dan ooit", zegt ze bezorgt Wie probeert te ontsnappen, mishandeld of zelfs vermoord Ook Yasmeen werd door haar bracht. Slavernij binnen het huweli derland niet erkend. Shirin dit strafbaar lets soot in 1991, l binnen l baar we Verbo ben g m

Docent moskee bakt nu pizza's

De moskee As-Soenah van de Haagse Fruiting heeft nu een andere functie. De docent van de moskee bakt nu pizza's. Dit is een manier om de gemeenschap te ondersteunen en de mensen te helpen. Het is een manier om de gemeenschap te ondersteunen en de mensen te helpen. Het is een manier om de gemeenschap te ondersteunen en de mensen te helpen.

WEEKEND DICHTBIJ

Thuis in Transvaal

Vijf weken lang verbleef verslaggever Jorina Haspels in Transvaal. Dagelijks berichtte zij over wat haar opviel in de Haagse volkswijk. Soms waren dat kleine dingen, soms grote maatschappelijke kwesties. Vandaag blikt zij terug.

Tussen isolement en emancipatie

HARTVERWARMEND

Bijzondere weken

Maar ook van het straatbeeld was juist opviel was ik vijf weken geleden mijn eerste keer in de volkswijk. De vrouwen die ik ontmoette en die ik ontmoette. Het was een bijzondere ervaring. Het was een bijzondere ervaring. Het was een bijzondere ervaring.

Kaaskoppen

De Kaaskoppen zijn een groep van vrouwen die zich inzetten voor de emancipatie van vrouwen. Ze zijn een groep van vrouwen die zich inzetten voor de emancipatie van vrouwen. Ze zijn een groep van vrouwen die zich inzetten voor de emancipatie van vrouwen.

Koranbelt

De Koranbelt is een beweging die zich inzet voor de emancipatie van vrouwen. Ze zijn een beweging die zich inzet voor de emancipatie van vrouwen. Ze zijn een beweging die zich inzet voor de emancipatie van vrouwen.

Maak vrouwenrechten eindelijk écht inclusief

Voor veel vrouwen in ons land is de strijd voor grondrechten nog een dagelijkse realiteit. De Tweede Kamer moet nu serieus in actie komen, stellen **Keklik Yücel**, **Marieke Hoogwout** en **Guido Deuzeman**.

Meisjes mogelijk slachtoffer van gruwelijke besnijdenis', of 'Huwelijkse dwang maakt van vrouw een huisslaaf'. Nieuws dat snel naar de achtergrond verdwijnt.

Maar daarachter gaat leed schuil van veel vrouwen wier grondrechten worden geschonden. Zij zitten niet in een talkshow om hun verhaal te doen. Politici hebben zich de afgelopen jaren bemoeid met dit thema, zeker, maar te weinig structureel. Dat is onverteerbaar. Vrouwenorganisatie *Femmes for Freedom* start vandaag een campagne die brede steun verdient. De meeste vrouwen in Nederland hebben de vrijheid om het eigen leven vorm te geven. Om lief te hebben hoe en wie zij willen. Hun strijd heeft zich verplaatst naar de directiekamers; de vrouw van nu knokt voor haar plek, maar vanuit een stevig fundament.

Ook veel vrouwen met een niet-Westerse achtergrond sluiten zich aan op die weg voorwaarts. Daarom kunnen wij niet accepteren dat rechten van andere Nederlandse vrouwen worden geschonden. Toch gebeurt dat onder onze ogen. Zo leven in

Nederland nog vrouwen in huwelijkse gevangenschap en veel kiezen hun eigen partner niet. Zijn er zo'n 41.000 vrouwen besneden en duizenden meisjes lopen daar risico op. De strijd voor grondrechten is voor veel vrouwen dagelijkse realiteit. Voor gezondheid, seksuele en financiële zelfbeschikking. Vaak is een religieus-patriarchale, niet-Westerse traditie de grondslag voor onrecht jegens deze vrouwen. Of

“

Erken de noodzaak van aandacht voor zelfbeschikking van alle vrouwen

wordt die daarvoor misbruikt. Net zoals een religieus-patriarchale Westerse traditie vrouwen in Nederland achterstelde vóór de feministische protestgolven. Te vaak wordt het opkomen voor deze rechten gegijzeld door een gepolariseerd debat. Mensen zijn bang om godsdiensten te bashen. Anderen misbruiken de misstanden om groepen weg te zetten en racistisch te zijn. Daar ko-

pen deze vrouwen niks voor. Met de campagne *#allinclusive* zoekt vrouwenrechtenorganisatie *Femmes for Freedom* deze week steun in de samenleving om de Tweede Kamer tot actie te bewegen op drie punten: zorg voor vergoeding van hersteloperaties voor besneden vrouwen. Vrouwen die slachtoffer zijn van verminkend geweld, mogen niet door de kosten gedwongen worden af te zien van deze operaties.

Twee, zet een extra stap in het strafbaar stellen van huwelijkse slavernij en uitbuiting door het op te nemen in het wetsartikel tegen mensenhandel. Tenslotte: erken de noodzaak van beleidsaandacht voor de zelfbeschikking van alle vrouwen in Nederland. Wij, van verschillende generaties, sekse en afkomst, roepen iedereen op om naast *Femmes for Freedom* te staan en de petitie te tekenen. Mensenrechten zijn van iedereen. Dat moeten we, zonder aanzien des persoons of politieke kleur, samen verdedigen. Ook voor volgende generaties.

Keklik Yücel is voormalig Tweede Kamerlid voor de PvdA, Marieke Hoogwout is redacteur van Vrij Links en Guido Deuzeman is publicist en voormalig politiek adviseur.

Tot slot

Femmes for Freedom blijft zich in 2021 inzetten voor alle vrouwen met een biculturele achtergrond. Niet alleen in Nederland, maar ook daarbuiten. Onze inzet van de afgelopen jaren heeft geleid tot levensveranderende en toonaangevende wetswijzigingen in Nederland. Bovendien hebben we gezorgd voor permanente verbeteringen voor meisjes en vrouwen in hulpverlening en beleid. We zijn van plan hier in Nederland op voort te bouwen en tegelijkertijd onze ideeën te exporteren naar het buitenland.

Het is hoog tijd voor de emancipatie van vrouwen met een biculturele achtergrond. Hierbij moet, niet in de laatste plaats, het geweld dat hen wordt aangedaan - zoals de duizenden vrouwen die in huwelijkse gevangenschap verkeren, in gedwongen isolement zitten, genitaal verminkt worden of met eergeerelateerd geweld te maken krijgen - erkend en bestrijdt worden. Wij blijven ons, ook in 2021 en ver daarna, inzetten

voor de huwelijkse-, seksuele- en keuzevrijheid van alle vrouwen, in Nederland en wereldwijd.

Wilt u ons daarbij financieel steunen? Femmes for Freedom heeft een ANBI-status, wat betekent dat uw gift aftrekbaar is van uw inkomstenbelasting. U kunt eenmalig een donatie overmaken via NL71 ABNA 0504 2097 44 ten name van Stichting Femmes for Freedom, of u kunt contact opnemen via info@femmesforfreedom.com om vaste donateur te worden.

Bedankt voor uw steun!

Medewerkers, vrijwilligers en bestuur Femmes for Freedom.

